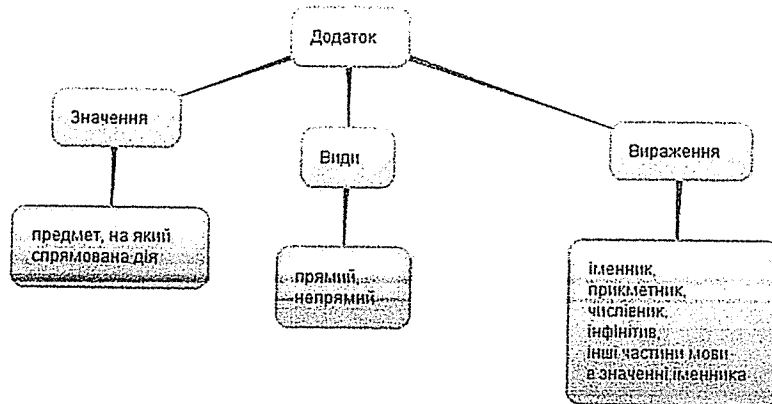

11 кл. Опікун Ольга Криїло

Мова/Грамати ка	Ольга Криїло
<i>Читати</i>	<i>Додаток як другорядний член речення (копії додаються)</i>
<i>Писати</i>	
Література	Ірина Кінах
<i>Читати</i>	<i>Здати лектуру хто ще не здав. Опрацювати роздані контрольні запитання за твором Хвильового - "Я" (Романтика). Вивчити напам'ять перших чотири рядки вірша Сосюри "Любіть Україну" (бажано весь) Хто такі шістдесятники? Назвати імена. Знати біографію одного з них.</i>
<i>Писати</i>	
Історія	Роман Дубенко
<i>Читати</i>	<i>"козацька доба" ст 110-117</i>
<i>Писати</i>	<i>"Пояснення слів" ст 113 і 117</i>
Географія	Тетяна Тетерева
<i>Читати</i>	<i>Трудові ресурси. Підручник ст. 86-87</i>
<i>Писати</i>	<i>Вправа 1-7 ст. 87-88 Письмова робота "Моя Родина"</i>
Культура	Марія Камінська
<i>Читати</i>	<i>Укр. музика другої половини ХХст. л. 9 Підготуватися до тесту (л 1-8)</i>
<i>Писати</i>	<i>Вправа ст 152</i>

Додаток як другорядний член речення

Друзі, повертаємося до розгляду другорядних членів речення. Означення, його особливості і види ми вже вивчили. Час переходити до додатків. Що це за член речення? Яким він може бути? Що для нього характерно? Усе це та інше з'ясуємо в матеріалі!

Додаток — такий другорядний член речення, який означає предмет і відповідає на питання усіх відмінків, крім називного.

Додаток виділяють **пунктиром**.

Як правило, додаток може виражатися таким ж самими частинами мови, що й підмет. Але, найчастіше **додатком може бути**:

- іменник або співвідносний з ним займенник:
*Миколка дістав підручник (з чого?) з портфеля.
Діти (чого?) нічого не вивчили.*
- Трохи рідше додатком може бути прикметник:

Медсестра принесла (кому?) хворому ліки.

- Додаток може виражатися займенником, який має прикметникову форму:

В біді (кого?) своїх не залишають.

- І числівником:

Тарасик довго не міг поділити дванадцять на чотири.

- А також, частками:

Від його ні разу не почули «ні».

- Або вигуками:

Гучне «ура» зупинити було неможливо.

- Неподільним словосполученням:

Мама увімкнула посудомийну машину.

- Інфінітивом:

Вона обіцяла розповісти про відпустку.

Додаток, як другорядний член речення, на письмі може **позначати** об'єкт сприйняття, порівняння, об'єкт, на який спрямована дія та знаряддя якої-небудь дії.

Тарас написав оповідання.

У цьому випадку «оповідання» є об'єктом, на який спрямована дія — «написав».

Прямий додаток

У випадку, коли додаток **пояснює перехідні дієслова або слова, які відповідають категорії стану**, то такий додаток є прямим. Тобто прямим є додаток, який **означає предмет, на який безпосередньо переходить дія**. Як правило він вживається лише при перехідних дієсловах та надає конкретики їх значення.

Як правило, прямий додаток виражається:

- **Формою знахідного відмінка без прийменника.**

Я знала ці казки змалку.

Надійка зірвала грушу.

Мені шкода тебе.

Для тебе зірку дістану.

- Додаток, який стоїть у родовому відмінку та при перехідному дієслові має заперечну частку «не».

Я не брав зошита.

Сіяти злобу вона не бажала.

- Додаток, який має родовий відмінок та дія якого переходить не на весь предмет, а лише на його частину.

Василько приніс квіти.

Я купив хліба.

Бабуся налила у склянку молока.

- В деяких випадках додаток також може бути вираженим неозначеною формою дієслова.

Вчителька сказала учням сісти.

Мама попросила заспокоїтися.

Непрямий додаток

В усіх інших випадках, крім уже перерахованих, додаток являється непрямим, хоча і може також бути вжитий у формі непрямих відмінків, чи з прийменником, чи без нього.

Також слід зазначити, що **непрямий додаток пов'язаний з головним словом за допомогою керування або прилягання.**

Вся команда хвилювалася за нашого переможця.

Слід знати

Не є додатками:

- **Поєднання синонімів та антонімів**, як наприклад: *шлях-дорога, купівля-продаж*.
- **Словесні поєднання**, які належать до асоціацій чи складних слів. Такими поєднаннями можуть бути, наприклад: *хліб-сіль, плащ-палатка, крісло-качалка*.

Зверни увагу на:

- Прикладки і їх написання
- Тире між підметом і присудком
- Правопис прислівників
- Форми дієслова